

Ἐμεῖς καὶ οἱ Ἕλληνες (μιά ἄσκηση αὐτογνωσίας)

Παραλλάσσοντας τον, δανείζομαι τὸν τίτλο ἀπὸ τὸ κείμενο τοῦ Ph. Lacoue-Labarthe «Ὁ Χέλντερλιν καὶ οἱ Ἕλληνες», ἓνα κείμενο πού, μὲ τὴ συγγενική του θεματογραφία, διατρέχει ὑπόγεια τὸ δικό μου, ὅπως τὸ διατρέχει καὶ τὸ κείμενο τοῦ Dominique Grandmont «Ἡ Ἑλλάδα τοῦ Καβάφη», τὸ ὁποῖο ὑπῆρξε καθοριστικῆς σημασίας γιὰ τὴν ὀργάνωση καὶ διατύπωση τῶν παρακάτω σκέψεών μου. Ἀπὸ τὸ κείμενο τοῦ Lacoue-Labarthe κρατῶ ἐπίσης τὴν προμετωπίδα τοῦ Heiner Muller στὴν ὁποία θὰ ἐπανέλθω ἀργότερα.

Ὁ κληρονόμος ἀναλογίζεται τὴν κληρονομιά του ἀπὸ τὴ στιγμή πού ἀπειλεῖται μὲ τὴν ἀπώλειά της. Ὁ κίνδυνος νὰ τὴ χάσει ἢ νὰ ἀποδειχθεῖ ὅτι δὲν τοῦ ἀνήκει κινητοποιεῖ τὸν μηχανισμό τῆς ἰδιοποίησης μέσα του.

Ὅ,τι θεωρεῖται δεδομένο καὶ ἐξασφαλισμένο ἀποκλείει τὴ στοχαστικὴ ἀναφορὰ σὲ αὐτό.

Ξεκινώντας ἀπὸ αὐτὴ τὴν παρακινδυνευμένη διαπίστωση, δίνεται ἡ εὐκαιρία νὰ προσφύγουμε ἀπὸ τὴν περιφέρεια στὸ κέντρο, ἀπὸ τὴν περίμετρο στὴν καρδιά τοῦ προβλήματος, ἀπὸ τὸν ἐφησυχασμὸ στὴν ἀνησυχία. Νὰ τολμήσουμε, ὄχι χωρὶς συνέπειες, τὴν ἀκρότητα.

Τὴν θανάσιμη ἔξοδο. Ἐτσι λοιπόν, ἡ παραπάνω διαπίστωση μᾶς εἰσάγει κατευθεῖαν στὴ ζώνη τοῦ κινδύνου. Περνοῦμε, σχεδὸν συνειρμικά, στὴν ἑτερότητα.

Ἡ ἑτερότητα εἶναι, στὴν προκειμένη περίπτωση, ἡ Ἑλλάδα.

Ἡ Ἑλλάδα ἀποκλείει τὴν ταύτιση μαζί της.

Ἀποκλείει τὴν ταυτότητα.

Καὶ ὅλα τὰ παράγωγά της. Τὴν οἰκειότητα, τὴ συγγένεια, τὴν κατοχή, τὴν ἀσφάλεια.

Ἐμεῖς, κάτοικοι αὐτῆς τῆς γεωγραφικῆς περιοχῆς, μόνον ὡς ξένοι δικαιούμαστε νὰ ἀντιμετωπίζουμε τοὺς Ἕλληνες.

Νὰ τοὺς ἀντιμετωπίζουμε ὡς ξένους.

Ἐμεῖς ὡς μὴ Ἕλληνες.

Ὡς μὴ Ἕλληνες ἐμεῖς τί εἴμαστε;

Κάτοικοι μίας γεωγραφικῆς περιοχῆς πού κατοικήθηκε ἀπὸ ἀνθρώπους πού προσπάθησαν νὰ γίνουν κάτι. Ἡ προσπάθεια αὐτὴ καὶ οἱ καρποὶ της τοὺς ἔκαναν Ἕλληνες.

Ἐμεῖς δὲν καταβάλλουμε καμία παρόμοια προσπάθεια. Ἐπειδὴ πιστεύουμε ὅτι εἴμαστε Ἕλληνες.

Δὲν εἴμαστε Ἕλληνες.

Τὸ δεδομένο καὶ τὸ ἐξασφαλισμένο ἀποκλείουν τὴν προσπάθεια.

Ὁ ἀποκλεισμὸς τῆς προσπάθειας μᾶς ἀποκλείει ἀπὸ τὸ νὰ γίνουμε Ἕλληνες.

Ὅσοι δὲν προσπαθοῦμε νὰ γίνουμε Ἕλληνες, οὔτε εἴμαστε οὔτε θὰ γίνουμε ποτὲ Ἕλληνες.

Νὰ ἕνας πολὺ σοβαρὸς λόγος γιὰ νὰ μὴν ἐπιστραφοῦν ποτὲ τὰ μάρμαρα τοῦ Παρθενῶνα. Ἡ μὴ ἐπιστροφή τους θὰ πρέπει νὰ συνιστᾷ ἔθνικὸ στόχο διότι ἔτσι ἐπιτυγχάνεται ἡ εὐεργετικὴ ρήξη στὴ συνέχεια, ἡ θραύση τοῦ κεκτημένου. Ὁ κληρονόμος διαπιστώνει ὅτι ὀφείλει νὰ ἀγωνιστεῖ προκειμένου νὰ τοῦ ἀναγνωριστεῖ τὸ δικαίωμα κυριότητος πάνω στὴ θεωρούμενη ὡς δεδομένη καὶ ἐξασφαλισμένη κληρονομιά του. Διαπίστωση τραγικοῦ μεγέθους.

Ἡ Ἑλλάδα δὲν ἀνήκει στοὺς Ἕλληνες.

Αὐτὸ εἶναι τὸ τραγικὸ μέγεθος.

Οἱ Ἕλληνες εἶναι Ἕλληνες ἐπειδὴ καὶ ὅταν ἡ Ἑλλάδα δὲν τοὺς ἀνήκει.

Τὸ ἀνάποδο σλόγκαν, δημαγωγικὸ καὶ παραπλανητικὸ, στὴν πραγματικότητα ἀντιλαϊκὸ καὶ στὴν οὐσία ἀνθελληνικὸ, ληξιαρχικὴ πράξη γεννήσεως τοῦ σημερινοῦ μηδενός, κολάκευε τὸ ἀτταβιστικὸ αἶσθημα κυριότητος ἐπιστεγάζοντας, μὲ τὴν ἀγοραία μαυλιστικότητά του, τὴ βολεμένη καὶ ἀνέξοδη βεβαιότητα τοῦ αὐτοβαυκαλιζόμενου κατέχοντος.

Διότι, πίσω ἀπὸ τὴν ὑπουλη φτήνια αὐτοῦ τοῦ σλόγκαν, κρυβόταν ὁ ἀπεριχώρητος τρόμος τῆς ἀπώλειας.

Μίας ἀπώλειας συντελεσμένης.

Οἱ Ἕλληνες δὲν ἀνήκουν στὴν Ἑλλάδα.

Οἱ Ἕλληνες δὲν εἶναι Ἕλληνες.

Τί εἶναι, λοιπόν;

Τὸ τίποτε.

Ἴδου τὸ χαρμόσυνο ἄγγελμα.

Τὸ τίποτε.

Μὲ αὐτὸ παρέχεται ἡ κοσμογονικὴ δυνατότητα νὰ ἀρχίσει ἐπιτέλους κάτι.

Ἐλλοχεύει ὁμως καὶ ὁ κίνδυνος νὰ παραμείνουν ὅλα ἐκεῖ πού εἶναι. Στὸν ἀνέξοδο βαυκαλισμὸ τοῦ κατέχοντος.

Τὰ πάντα γύρω μας κραυγάζουν πὼς θὰ συμβεῖ τὸ δεύτερο.

Ἡ καθησυχασμένη βεβαιότητα ὅτι ἡ κληρονομιά μᾶς ἀνήκει ἀδιαφιλονίκητα, καθιερώνει τὴν ἔθνικὴ στειρότητα ὡς κυρίαρχη συμπεριφορά, τὴν ἀγκίστρωση στὰ κεκτημένα ὡς ἄρχουσα νοσοτροπία, τὸν μηρυκασμὸ τῶν στερεοτύπων ὡς ἀσφάλεια συνέχειας.

Προτάθηκαν ὅλα τὰ σχήματα ἐρμηνείας αὐτῆς τῆς συνέχειας, ἰδεολογικὰ καὶ γεωφυσικὰ.

Ὁλοκληρώθηκαν καὶ ἀπέτυχαν ὅλα. Κατέληξαν σὲ ἀδιέξοδα. Παρήγαγαν ψευδαισθήσεις. Διένειμαν ἀνυπόστατους ρόλους. Ἀπέδωσαν ψευδεῖς τίτλους. Μὲ τὸν ἕναν ἢ τὸν ἄλλον τρόπο, ἐξαπάτησαν καλλιεργώντας τὴν αὐτοτέλεια τοῦ προσωπείου πάνω στὴν ἀνυπαρξία προσώπου.

Δὲν παράγεται πολιτισμὸς μὲ τὴν ἀναπαραγωγή τοῦ δεδομένου.

Δέν παράγεται πολιτισμός με τόν μηρυκασμό τοῦ ἐξασφαλισμένου.

Θεμελιώδης ἐκπρόσωπος τῆς γενιᾶς πού πρότεινε κι αὐτή μία δική της Ἑλλάδα, ὡς ἐκδοχή ἰδιοποίησης τῆς Ἑλλάδας, ἀναρωτήθηκε: «Μήπως ὅλα αὐτὰ πού σκεφτήκαμε γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἦσαν ψέματα, κατασκευάσματα τοῦ μυαλοῦ μας;».

Ἴδου ἡ καρδιά τοῦ προβλήματος.

Παραμένει ἀκόμη ἀνέγγιχτη. Ἐπειδὴ τὸ ἄγγιγμά της εἶναι ἀφόρητο.

Δέν εἴμαστε τίποτε.

Μόνον αὐτὴ ἡ βεβαιότητα παράγει ἐνέργεια, μόνον αὐτὴ κινητοποιεῖ, ὠθεῖ στὴν προσπάθεια νὰ προσπελαστεῖ ὁ στόχος.

Ποιὸς εἶναι αὐτός;

Νὰ γίνουμε Ἑλληνες.

Μὲ τί τρόπο;

Ἀναγνωρίζοντας σὲ ἐκείνους τὸν ξένο.

Ἄν μᾶς ἐνδιαφέρει.

Ὄντας ἴδιοι, δηλαδή ταυτόσημοι με ἐκείνους, δέν εἴμαστε κανεῖς. Κανεῖς δέν εἶναι, δέν μπορεῖ νὰ εἶναι, ἴδιος με τοὺς Ἑλληνες. Κανεῖς δέν εἶναι Ἑλληνας.

Γίνεται ἢ προσπαθεῖ νὰ γίνει.

Παραμένοντας ἀνελλιπῶς ξένος.

Μὲ τὴν ἰδιότητα τοῦ ξένου, συγκαταλεγόμαστε, ἂν τὸ θέλουμε, στὴ χορεία ἐκείνων πού θέλουν νὰ τείνουν πρὸς τὴν Ἑλλάδα.

Τὸ ὅτι ζοῦμε στὰ ἴδια χῶματα δέν σημαίνει τίποτε. Στὴν πραγματικότητα φιλοξενούμαστε. Ἐκεῖνοι, οἱ Ἑλληνες, μᾶς φιλοξενοῦν.

Τὸ ὅτι στὰ θεμέλια του σπιτιοῦ μας ὑπάρχουν θαμμένα τὰ σπίτια ἀρχαίων τραγικῶν δέν σημαίνει τίποτε. Δέν ἀρκεῖ αὐτὸ γιὰ νὰ μᾶς κάνει τραγικούς, ἢ συγγενεῖς καὶ συνεχιστὲς τῶν τραγικῶν. Ἡ τραγικότητα εἶναι ὑπόθεση ἄλλων θεμελιῶν πού δέν τὰ ὑποψιάζονται ὅσοι ἔχουν τάξει τὴ ζωὴ τους καὶ τὸ ἔργο τους στὴ θλιβερὴ κολακεία ἐνὸς δῆθεν λαϊκοῦ αἰσθήματος τὸ ὁποῖο οἱ ἴδιοι καρπώνονται μὲ ἀνεξάντλητη ἀπληστία καὶ ἐγωπαθῆ μονομανία.

Τὸ ὅτι βλέπουμε ἀπὸ τὸ μπαλκόνι μας τὴν Ἀκρόπολη δέν σημαίνει τίποτε. Ἡ θέα δέν συνιστᾷ ἐγγύηση ταυτότητας. Τὸ τοπίο δέν ἀποτελεῖ τεκμήριο συνέχειας. **Δέν μᾶς εἰσάγει στὸ πνεῦμα πού γέννησε τὴ μυθοποίηση τοῦ τοπίου. Τὴ μεταποίηση τῆς γεωγραφίας ἀπὸ φύση σὲ ποίηση.**

Τὸ ὅτι μιλοῦμε τὴν ἴδια γλῶσσα ἐπίσης δέν σημαίνει τίποτε. Τὴ γλῶσσα πρέπει νὰ τὴν σκέφτεται κανεῖς γιὰ νὰ τὴν μιλήσει. Πρῶτα σκέφτομαι τὴ γλῶσσα καὶ μετὰ τὴν μιλῶ. **Ποιὸς σκέφτεται τὴ γλῶσσα ἐδῶ; Ποιὸς κάτοικος αὐτῆς τῆς γεωγραφικῆς περιοχῆς μιλᾷ τὴ γλῶσσα ἐπειδὴ πρῶτα τὴν σκέφτεται;**

Με τὴν κατάρρευση τῶν ἐπικαλυμμάτων ἀποκαλύπτεται τὸ σταθερὸ ζητούμενο, ἡ δημιουργία τρόπων μεταποίησής του μὴ ὑπάρχοντος σὲ ὑπάρχον. Διάπλαση μορφῶν.

Προσέγγιση ἀπροσέγγιστου στόχου.

Ξανά ἀπὸ τὴν ἀρχή.

Πάλι καὶ πάλι.

Ὡς ἐκ τοῦ μηδενός.

Σύλληψη τοῦ ἀνέφικτου.

Παραβίαση τοῦ ὁρίου ποὺ διαχωρίζει αὐτὸ ποὺ νομίζουμε ὅτι εἴμαστε ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ στὴν πραγματικότητα δὲν εἴμαστε.

Εἶναι μία ἀπόπειρα ἐλληνική.

Γιὰ νὰ εἶναι ἓνας λαὸς δημιουργικός, ὀφείλει νὰ ζήσει τὴν ἔλλειψη ἐκείνου ποὺ τὸν ἔκαναν νὰ πιστεύει πὼς εἶναι. Καὶ νὰ δημιουργήσει τοὺς τρόπους μὲ τοὺς ὁποίους θὰ καλύψει τὴν ἔλλειψη. **Ἔτσι δημιουργοῦνται πολιτισμοί. Μὲ τὴν κάλυψη τοῦ κενοῦ.** Ἀνέφικτη κάλυψη.

Ὅμως αὐτὸ τὸ ἀνέφικτο συνιστᾷ τὴν ἀληθινὴ προσπάθεια. Ἡ ἀνέφικτη κάλυψη τῆς ἔλλειψης καὶ τοῦ κενοῦ.

Τὰ πάντα γύρω μας κραυγάζουν ὅτι ἡ ἔλλειψη καὶ τὸ κενὸ ὄχι μόνον δὲν θὰ καλυφθοῦν, ἀλλὰ ὅτι θὰ ἐξακολουθοῦν νὰ μὴ βιώνονται ὡς ἔλλειψη καὶ ὡς κενό. ῥὰ δὲν χρειάζεται νὰ γίνῃ καμία προσπάθεια.

Τὰ πάντα γύρω μας κραυγάζουν πὼς αὐτὸ ποὺ ἔχουμε τὸ ἔχουμε ἀναμφισβήτητα, πὼς αὐτὸ ποὺ εἴμαστε τὸ εἴμαστε ἀναμφισβήτητα.

Ὁ ὀρισμὸς τῆς γραφικότητας καὶ τῆς μικρόνοιας.

Τίποτε δὲν ἔχουμε καὶ τίποτε δὲν εἴμαστε.

Στὸ τίποτε αὐτὸ προσφέρεται ἡ πιὸ χαρμόσυνη ἀγγελία, ὁ μόνος ἀληθινὸς εὐαγγελισμὸς.

Τί λέει;

Λέει: Αὐτὴ εἶναι ἡ πραγματικὴ ἀφετηρία, ξεκινήστε, μπορεῖτε τὰ πάντα, ἀποπαγιδευτεῖτε, σπάστε τὶς ἐμπλοκές, τολμήστε τὴν ἀπεμπλοκὴ ἀπὸ τὰ ψεύδη καὶ τὰ προσωπεῖα, μὴ φοβάστε, ὑπάρχουν κι ἄλλα πρόσωπα καὶ ἄλλες ἀφηγήσεις, περάστε ἀπὸ τὰ στερεότυπα στὴν ἄπλαστη λάσπη, ἀπὸ τὸ παγωμένο βλέμμα στὸ κοίταγμα τῆς ἀβύσσου. Πλάστε τὴ φωτιά.

Τρομερὸ τὸ αἶτημα.

Ζητᾷ δημιουργικότητα.

Διακινδύνευση. Τόλμη.

Ζητᾷ ζωή.

Ζητᾶ παραδοχή μίας προσπάθειας κατὰ τὴν ὁποία θὰ πρέπει νὰ ἰδιοποιηθοῦμε τὸ ἑλληνικὸ ὡς ἕτερο. Τὸ ἕτερο ὡς ἑλληνικὸ.

Γιγαντομαχία.

Διότι τὸ ἑλληνικὸ δὲν εἶναι ἔμφυτο οὔτε ἔμφυτεύσιμο• δὲν εἶναι φυσικὸ• δὲν κληρονομεῖται, δὲν μεταβιβάζεται, δὲν κατοχυρώνεται, δὲν διασφαλίζεται, δὲν καταχωρεῖται.

Τὸ ἑλληνικὸ δὲν εἶναι εὐρήματα ἀνασκαφῶν καὶ διεκδικήσεις ἀρχαιοτήτων• δὲν εἶναι κομπορρημοσύνη μεταπρατῶν καὶ διαπραγματεύσεις κυβερνητικῶν παραγόντων• δὲν εἶναι ἐξαγγελίες ὑπουργείων καὶ τουριστικοὶ πομφόλυγες.

Τὸ ἑλληνικὸ εἶναι ἐπίκτητο.

Κατακτᾶται, ἐὰν εὐδοθεῖ ἡ προσπάθεια τῆς κατάκτησής του. Μποροῦμε νὰ γίνουμε ἑλληνικοί;

Γίνεται κανεὶς ἑλληνικὸς ὅταν ἀρχίσει νὰ στέκεται ἀντίκρυ στοὺς Ἕλληνες.

Στέκομαι ἀντίκρυ, σημαίνει, ἀνάμεσα σ' ἐμένα καὶ στὸ ἄλλο ὑπάρχει ἀπόσταση.

Κάτι περισσότερο: ρήξη, χάσμα.

Ρήξη μᾶς χωρίζει ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες.

Χάσμα χάσκει ἀνάμεσα σ' ἐμᾶς καὶ τὴν Ἑλλάδα.

Ρήξη καὶ χάσμα, ὅμως, εἶναι προϋποθέσεις **στοχασμοῦ**. Γιατί δὲν ὑφίσταται στοχασμὸς σ' αὐτὴν τὴν γεωγραφικὴ περιοχὴ; Ἡ ἔνωση, ἡ ταύτιση, ἡ ταυτότητα, ἀποκλείουν τὸν στοχασμό.

Τὸ ἴδιο, τὸ ταυτόσημο, εἶναι ἄστοχα.

Ὁ στοχασμὸς προϋποθέτει στόχο.

Ἡ ἔνωση, ἡ ταύτιση, ἡ ταυτότητα, ἀποκλείουν τὸν στοχασμὸ ἐφόσον θεωροῦν τὸν στόχο δεδομένον καὶ ἐξασφαλισμένον, κατακτημένον μίᾳ γιὰ πάντα.

Ὁ στοχασμὸς ὅμως ἐκκινεῖ ἀπὸ τὴν ἀπώλεια, τὴν ἀπουσία, τὴν ἔλλειψη. Ὁ στοχασμὸς ἐκκινεῖ ἀπὸ τὴ συνείδηση τοῦ τίποτε.

Εἶναι ὁμογάλακτος τοῦ μηδενός.

Εἶναι τὸ ἴδιον τῆς ἐτερότητας.

Μόνον ὡς ξένοι δικαιούμαστε νὰ κατοικοῦμε σ' αὐτὰ ἐδῶ τὰ μέρη.

Θάλασσες, νησιά καὶ βουνά, ἐξαντλήθηκαν στὶς γιγαντοαφίσες.

Μόνον ὡς ξένοι δικαιούμαστε νὰ μιλοῦμε αὐτὴν τὴ γλῶσσα.

Ἄκοῦστε τὸ ἀφασικὸ παραμιλητὸ τῶν τηλεπολιτικῶν.

Μόνον ὡς ξένοι δικαιούμαστε νὰ ἀναφερόμαστε στοὺς Ἕλληνες. Κοιτάξτε γύρω σας τὸν πληθυσμιακὸ πολτό, μὲ ἐγχάρακτη στὰ πρόσωπά τους τὴν ὀλικὴ ἀποτυχία.

**Τὸ πεδῖον ὡστόσο ἀνοίγεται μπροστά μας, ἀπέραντο ἀλλὰ δύσβατο.
Μόνον γυμνοὺς καὶ ἀτιτλοφόρητους μπορεῖ νὰ μᾶς δεχτεῖ.** Ἐνδεδουμένους
μόνον τὴν περιβολὴ τοῦ τίποτε.

**Εἰδάλλως δὲν πρόκειται νὰ ὑπάρξει ἄλλη φορά πολιτισμὸς ἐδῶ. Ἄν μᾶς
ἐνδιαφέρει αὐτό.** Μποροῦμε νὰ συλλάβουμε τὸ μήνυμα;

Μποροῦμε νὰ συλλάβουμε τὸν ἀναγεννησιακὸ του χαρακτήρα;

Τὴ λυτρωτικὴ του διάσταση; Τὴ ζωτικὴ του ὠθηση;

Μποροῦμε νὰ καταλάβουμε ὅτι μόνον αὐτὸ μπορεῖ νὰ μᾶς βγάλει ἀπὸ τοὺς
τάφους; Νὰ διακόψει τὴν ἀέναη μετακίνησή μας ἀπὸ φέρετρο σὲ φέρετρο;

Τὰ πάντα γύρω μας κραυγάζουν πῶς ὄχι, δὲν μποροῦμε.

Τί μένει, λοιπόν;

Ἄνθρωποι.

Ἄνθρωποι ποὺ γεννιοῦνται, ἀρρωσταίνουν, γηράσκουν καὶ πεθαίνουν, μέσα
στὴν τριβὴ τῆς καθημερινῆς τύρβης, ἀλληλοαγαπώμενοι καὶ
ἀλληλοσπαρασσόμενοι. Μαιευτήρια, κρεβατοκάμαρες, νοσοκομεῖα καὶ
νεκροταφεῖα. Ὁ ἀμετάφραστος πόνος.

Τὸ ἄλλο ὅμως εἶναι ἄλλο.

Ἀπὸ τὴ μία ἢ τρέχουσα ἀνθρωπινότητα, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸ ἄλλο.

Ἡ προμετωπίδα τοῦ Heiner Muller:

«Γιὰ νὰ συμβεῖ κάτι, χρειάζεται νὰ ξεκινήσει κάτι• τὸ πρῶτο σχῆμα τῆς ἐλπίδας
εἶναι ὁ φόβος, ἡ πρώτη ἐμφάνιση τοῦ καινούργιου ὁ τρόμος».

Ὅπως βλέπετε, τὰ πράγματα εἶναι πολὺ δύσκολα.

Γι' αὐτὸ καὶ δὲν προσφέρονται.

Γιὰ νὰ προσφερθοῦν, πρέπει νὰ τοὺς προσφερθοῦμε ἐμεῖς προηγουμένως.
Τίποτε δὲν μᾶς ἀνήκει.

Δικό μας εἶναι μόνον τὸ τίποτε.

Δηλαδή ἡ ἀπόσταση.

Ἄθροισμα ἀποστάσεων θεωροῦσε τὴ ζωὴ ὁ Πεντζίκης.

Ἡ ἀπόσταση.

Αὐτὴ ποὺ γέννησε τὴν ποίηση τοῦ Καβάφη.

**Ὁ Καβάφης ἦταν ἐλληνικὸς ἐπειδὴ ἦταν μακριά, ἀλλοῦ. Δὲν ἦταν ἐδῶ, δὲν
ἦταν μαζί, δὲν ἦταν δικός τους, δὲν τοὺς θεωροῦσε δικούς του. Ἦξερε ὅτι
δὲν κατεῖχε.**

Ἐλληνικός. Ἰδιότητα τιμιότερη ἀπ' αὐτὴν δὲν θεωροῦσε ἄλλην.

Αὐτὸ θὰ πεῖ ἐλληνικός.

Νὰ προσπαθεῖς νὰ καλύψεις τὴν ἀπόσταση καὶ νὰ μὴν μπορεῖς.

«Ἡ Ἑλλάδα καταλήγει ὁ Lacoue-Labarthe θὰ πρέπει νὰ ἦταν τοῦτος ὁ ἴλιγγος καὶ τούτη ἡ ἀπειλή: ἓνας λαός, ἓνας πολιτισμὸς ποὺ ὑποδηλώνονται, ποὺ δὲν παύουν νὰ ὑποδηλώνονται ὡς ἀπρόσιτοι στὸν ἴδιον τὸν ἑαυτό τους. Τὸ κατ' ἐξοχὴν τραγικὸ, ἂν ἀληθεύει ὅτι τὸ τραγικὸ ἀρχίζει μὲ τὴν κατάρρευση τοῦ μιμητοῦ καὶ τὴν ἐξαφάνιση τῶν προτύπων».

Μποροῦμε νὰ ἀποδεχθοῦμε καὶ νὰ ἀναλάβουμε αὐτὴν τὴν κατάρρευση καὶ αὐτὴν τὴν ἐξαφάνιση;

Ἄν μᾶς ἐνδιαφέρει.

Εἰδάλλως, ἂς πᾶψουμε νὰ σφετεριζόμαστε ἐκεῖνα ποὺ ἀνήκουν σὲ ἄλλους. Στοὺς Ἕλληνες.

Τελειώνω ἐπανερχόμενος στὸν τίτλο.

«Ἐμεῖς καὶ οἱ Ἕλληνες».

Τὸ «καί», ὅπως φαντάζομαι ὅτι κατανοήθηκε, δὲν εἶναι συζευκτικὸ• δὲν συνδέει• ἀποσυνδέει• διαζευγνύει.

Στὸ θέμα ποὺ μᾶς ἀπασχολεῖ, γιὰ νὰ συμβεῖ ἔνωση πρέπει νὰ τὴν ποδηγετεῖ ὁ χωρισμὸς• γιὰ νὰ λάβει χώρα γάμος, πρέπει νὰ ἰσχύει διαζύγιο. Μὲ ἄλλα λόγια, ὁ μηχανισμὸς τῆς τραγωδίας.

Ὅχι ἡ καπηλευτικὴ ἀναπαράστασή της στὴν πιὸ χυδαία καὶ πληθωριστικὴ ἐκδοχὴ της ποὺ εἶναι ὅ,τι πιὸ καθησυχαστικὸ ὑπάρχει, ἀλλὰ ἡ αἰματηρὴ παράσταση τῆς ἀνέκδοτης ἐκδοχῆς της σὲ ὅ,τι πιὸ ἀνησυχητικὸ ὑπάρχει.

Τὸ ἐλληνικὸ ὡς τρομακτικὸ.

Εἶναι καιρὸς, οἱ κάτοικοι αὐτῆς τῆς γεωγραφικῆς περιοχῆς ἐπιτέλους νὰ τρομάξουν γι' αὐτὸ ποὺ εἶναι, γι' αὐτὸ ποὺ δὲν εἶναι, καὶ γι' αὐτὸ ποὺ δὲν θὰ καταφέρουν ποτὲ νὰ εἶναι.